

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT.) ==

VASUTI SZAK ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS:

BANOVITS LÁSZLÓ, segéd-titkár.

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14— kor.
Fél évre 7— kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18 től 60 éves korig)
a »Nemzeti balesetbiztosító részv.-
társ.«-nál 3000 koronára halál esetre
és 3000 koronára állandó munka-
képtelenség esetére szól.

A MAV. jövője.

Miskolcz, 1905. február 4.

(§§) Száműzve van lapunk hasábjairól a politika, de jól is van ez így, mert a politika nem a vasutasnak való. Egyrészt az állami czélok szolgálatában álló hivatalos működésénél fogva, másrészt azért, mert nem tud vele élni.

Érintenünk kell most mégis — legalább csak szóval — a politikát, mely zavaros közállapotot idézett elő, olyat, melynek előre látható súlyos hátrányait a vasutintézet fogja talán legsajnosabban megsínyleni.

A helyzet az, hogy tevékeny és nagyfontosságú tervek küszöbén álló miniszterünknek oly korán és váratlanul történő távozása romba dönti egyszerre azokat a szép reményeket, melyeket az államvasuti adminisztráció gyökeres reformálása folytán bekövetkező új állapotokhoz fűztünk.

Évek óta vártunk már az erős kezű, tettekre kész, modern eszmékkal és szaktudással rendelkező férfira, a ki a nagynevű „vasminiszter“ halála után bekövetkezett stagnációból kiragadja a vasutintézetet és megteremtse neki a kor szelleméhez mért azon légkört, mely újabb dicsőséget hozna a külföld előtt ma is versenyképes közgazdasági tényezőnknek és megelégedett, nyugodt életet teremtené az intézet mostoha sorsra kárhozottatott alkalmazottainak.

A várt férfi eljött. Hieronymi Károlyban van tudás, szakismeret és igaz hálára kötelező jóakarát ahhoz, hogy az oly annyira szükséges átalakításokat keresztül vigye.

Az egészségesebb közszellem megteremtésének nehéz munkáját megkezdvén, elég, ha alkotásai közül csak a fizetésrendezésre és a nyugbér-pénztárra hivatkozunk, melyek önmagukban dicsérik alkotójukat.

De a nagy munka, az ideális tervek, melyek úgy magának a vasutintézetnek, mint az alkalmazottaknak kétségtelen előnyeiket rejtik magukban, még nincsenek megvalósítva.

És — fájdalom — talán nem is lesznek. A szakférfinak félre kell állania, hogy helyet csináljon másnak, a kinek ismét új eszméi, új tervei lesznek s ezalatt a mi jobb sorsra érdemes intézetünk továbbra is sínyli az avult igazgatás sajnálatos hátrányait.

Őszinte, igaz fájdalommal fogadnánk a tettek emberének távozását, a ki nélkül isten tudja, mikorára remélhetnénk a nehezen várt kibontakozást!

A máv. áruforgalma.

Február 4.

A magyar kir. államvasutak és az általuk kezelt helyi érdekű és egyéb magánvasutak állomásain 1904-ben, az év eleje óta decz. hó végeig a feladott fizető áruk összes mennyisége 2 589,997 kocsirakomány volt, ami

50,619 kocsival (20%-kal) több, mint az előző 1903. évben.

Visszaesés volt tapasztalható főleg a gabonánál, bornál, kőolajnál, szénnél, répánál, cserhénál és cukornál, emelkedés pedig sónál, aszalt szilva és friss gyümölcsnél, vasnál, fanemüeknél, köveknél, szénánál, szalmánál és sörnél, míg a liszt és az élő állatok forgalma körülbelül változatlan maradt.

Legerősebb cikk volt a múlt évben a fa 224,660 kocsival (az összforgalomnak 12.4 százaléka), 28,807 kocsi többlettel, következik a szén 306,080 kocsival (12%), 9497 kocsi keveslettel és a gabona, ezuttal csak 232,776 kocsi (9%), 30,903 kocsival több, mint az előző évben; a liszt feladás volt 103,123 kocsi és az élő állatoké 123,856 kocsi, ami csekély eltéréssel ugyanannyi, mint az előző évben.

Visszapillantva ez alkalommal az államvasutak utolsó tíz évi feladási áruforgalmára, azt látjuk, hogy a forgalom ezen idő alatt a hálózatnak — eltekintve a helyi érdekű vasutaktól — csak csekély emelkedése mellett (1895-ben 7830, 1904-ben 8040 kocsival) kerek összegben 25%-kal emelkedett. — 1895-ben volt ugyanis a feladás 1.947,283 kocsirakomány, 1904-ben pedig, amint már fentebb említett, 2 589,997 kocsi. A tényleges emelkedés azonban minden esetre néhány %-kal nagyobb, minthogy az ezen idő alatt új kocsik nagyobb része 15 tonna hordképességű.

TÁRCZA.

A fezőr.

Irta: Zöldi Márton.

Fittik Gáborral úgy ösmerkedtem meg, hogy diákkoromban az apjánál laktam, ott is kosztoltam. Az apa derék pékmester volt, a fia közönséges lump. Máig is hálásan emlékezem az öreg Fittikre, ki valahányszor fiát szidta, kövendő példa gyanánt mindig engem lobogtatott.

— Mért nem veszel róla példát? Mért nem tanulsz úgy, mint ő?

Ilyenkor mindig eszembe jutott, hogy milyen zavarosak a jó fiúról való fogalmak. Az apám engem következetesen a Lipták fiu példájára utalt, akit néhány évvel később kicsaptak a gimnáziumból. Elemi baj miatt. Kilopta az elemeket a vegytani laboratóriumból.

Fittik Gábor, mint alább látni fogjuk, nem követte a példáját. Azt hiszem, jól tette. Valamint tőlem is oktalanság lett volna, ha a Lipták fiuval paralel etikai pályát futottam volna meg. Becsuktak volna.

Ugy tíz év után találkoztam Fittik Gáborral Budapesten. Elbeszélte, hogy apja meghalt, ő pedig a bőrzére jár. Még akkor gyalog. Néhány év múlva már kocsin láttam végig robogni az utcákon. A saját fogatán. — Egyszer egy kávéházban mellém telepedett. Minden kérdés nélkül számot adott vagyon helyzetéről.

— Van egy kis pénzem. Nem sok, mert villát vettem a Zugligetben. Negyvennégyezer forintot fizettem ki készpénzben.

Illőnek találtam szörnyűködni az összeg nagysága fölött.

— Mit akarsz? — magyarázta élénken — a Zugligetben drágák a villák. Azt pedig nevetésgésnek találom, hogy hitelbe vegyünk lukszus tárgyakat. Az nem szolid dolog.

Megjegyzem, hogy egyáltalán nem kérkedett. Sőt keserű panaszokat hallatott az üzleti élet megbízhatatlansága fölött.

— Ma van néhány garasom, holnap jön egy rossz konjunktura és mehetnek hordárnak.

— De hát milyen üzleteket csinálsz tulajdonképen?

— Fezőr vagyok.

Megelégedtem e magyarázattal s jó ideig megint nem láttam. Három év múlva mint biztosítási ügynök jelent meg nálam s ajánló levelet kért egy barátomhoz.

— Hát mi történt veled? — kérdeztem.

— Leégtem, barátom, totaliter leégtem. Nincs egy garasom.

— Hát a zugligeti villa?

— Ellicizálták.

— No az baj.

Felpattant és roppant hévvel kezdett beszélni:

— Baj? De hogy baj. Ugy kivágom magamat mint a pinty.

Kiváncsi voltam, hogy a pintyek hogyan vágják

Ami pedig az egyes árucikkek forgalmának alakulásait illeti, megjegyzendő, hogy ezen idő alatt az összes áruk feladása — az egyetlen kőolaj kivételével — emelkedett; kőolaj feladatott ugyanis 1895-ben 17,400 kocsis, 1905-ben pedig csak 13,400, ami onnan jön, hogy a megváltozott vámviszonyok következtében a fiumei finomító termelése és Ausztriába való kivitele nagyon megcsappant és a nyers kőolaj már nem tengeren tülről Fiumében való feladással, hanem Gácsországból érkezik hozzánk. Legkisebb volt az utolsó évtizedben az emelkedés bornál, alig 1%, legnagyobb ellenben cukornál, melynek feladása megkétszereződött (10,630 kocsiról 20,680 kocsira).

A faneműek forgalmának emelkedése kitett 48%-ot (1895-ben 219,260 kocsis, 1904-ben 324 660). A szénfeladás volt 1895-ben 225,900, 1904-ben 306,080 kocsis az emelkedés, itt tehát 29%, megjegyezvén azonban, hogy a szénfeladás az 1900. év óta csaknem változatlan maradt. Ami végre a gabonafeladást illeti, ez leginkább csak a termés szerint változik, egészben véve pedig nem mutat nagy emelkedést. 1895-ben volt a feladás 200,000 kocsirakomány, 1896-ban 250,000, 1899-ben 216,850, 1902-ben 249 000 és tavaly 232,700 kocsis. Állandóbb a liszt feladása, mely volt 1895-ben 92,000 kocsis, 1900-ban 97,000, tavaly és az előző 1903. évben pedig 103,000 kocsis, 12%-al több, mint tíz év előtt.

ki magukat az anyagi bonyodalmakból. Ő megmagyarázta. Nagyszerű üzletre van kilátása. Egy szénbánya Horvátországban.

— Mesés összegeket fogok keresni. De az semmi, még van három más üzlet. Barátom, megfogsz te még engem látogatni az Andrassy-uton.

— Miért éppen az Andrassy-uton?

— Mert ott veszek villát. Tudod, jobb a közlekedés.

Aztán kérdezte, hogy nincs-e véletlenül egy cilinderem. Oda adtam neki az enyémet, én ugy sem viselem.

Egyre különösebbnek találtam ezt az én Fittik Gábor barátomat. Mikor pénze volt, keserűen beszélt a bekövetkező elszegényedésről, mikor semmije sem volt, a legvérmesebb reményeket táplálta. Akárhogy vizsgáltam is, nem találtam benne semmi szélhámos vonást. A megvásárlandó Andrassy-uti villáról ugy beszélt, mint mi tisztviselők a fizetésemelésről. Nem maradhat el.

Egy időre rá az ujságokban olvastam, hogy megnősült s ez alkalommal valami jótékonyági alapítványt is tett. Azt hiszem kétezer forintot. Ugy látszik, gondoltam, csakugyan kivágta magát.

Ez volt az utolsó hír, amit felőle hallottam, mindaddig, míg Triesztben ismét nem találkoztam vele.

Ott ültem a molóra nyíló kávéházak egyikében, mikor egy kopott pepitaöltözötű házaló közelített felém.

Visszaélések meggátlása.

Február 4.

(Folytatás.)

II.

Elmondván most már a visszaélések sorozatát, lássuk miképpen lehetne azokat meggátolni? E tekintetben nézetünk szerint legsürgősebb a reform az egy utra szóló *féláru igazolványoknál*.

1. Féláru igazolványt kap ez idő szerint valamennyi állami és megyei tisztviselő altiszt, szolga, nyugdíjas és ezek családtagjai, valamint eselédjei. A 23. sz. utasítás 15-ik §-ának d) és e) pontja világosan megmondja, hogy „*csakis szülei ellátás alatt élő még kiskorú és keresetképtelen családtagok*” kaphatják meg a kedvezményt. És ezzel szemben mit látunk? Bajuszos, szakállas, meglett férfiak, férjezett nők vigan élvezik e kedvezményt azon a czímen, hogy a tisztelt papájok állami nyugdíjas, vagy hogy a mamájok ennek az özvegye. Jóllehet, látom és tudom, hogy az illető már ninesen szülői ellátás alatt, sőt sok esetben már maga is szülő, de mert ezt momentán bizonyítani nem tudom, nem tehetek ellenük semmit.

— Nem tetszik valamit venni? — kérdezte németül. — Finom krokodil-bugyelláris . . . valódi . . . esküszöm.

Megösmertem. Fittik Gábor volt

— Hát te hogyan kerülsz Triesztbe? — kérdeztem csodálkozva.

Kissé zavartan mosolygott. Látszott, hogy nines nyére a találkozás.

— Hát bizony, nagyságos úr . . . — kezdte.

— Ohó, figyelmeztettem — én barátod vagyok.

— Hát igen, barátom, furesa história. Nevetni való, esküszöm. Tudod-e, hogy én harmadmilliomos vagyok . . . (Ugy tett, mintha számolt volna a fejében.) Igen, majdnem harmadmilliomos.

Gyanakodva néztem reá, csak nem bolondult meg ez a fiu? Végre is alig képzelhető ideálisabb nagyzási téveszme, mint mikor egy kopott házaló azt mondja, hogy ő harmadmilliomos.

Csinján kezdtem a kérdezősködést.

— Ugy? Annak örvendek . . . Tehát akkor miért házalsz ezekkel a holmikkal s hozzá még Triesztben?

— Épen ez a viccz benne. Ilyen bolondot még nem látott a világ.

Es jóízűen kaczagott hozzá. Mondtam neki, hogy üljön le.

— Nem lehet, a pinczerek nem szeretik, ha a házalók leülnek a kávéházban. Tudod, ez rontja az üzlet renoméját. De így is elmondhatom.

— Igazán kíváncsi vagyok.

— Hát tudod, még a télen egy rézbányát

2. X. Y. állami tisztviselő vagy alkalmazott féláru *igazolványokat* kér a neje és gyermekei részére egyszerre 18 irányban. (Tény, amely a múlt évben rendeletileg köröztetett.) Ezeknek az uraknak a dotációja felényire sem oly fényes ugyan, hogy az efféle kéjutazásokat megengedhetnék maguknak, de miért ne tennék? A kapott féláru igazolványt át vagy talán el is adják a rokonnak, barátnak, ismerősnek és ő nagysága, az új tulajdonos a megfelelő helyen szabályszerűen aláírja azt és ha a jegyvizsgáló vagy ellenőrző közeg netalán gyanakodnék és az egyetlen ellenőrzési módot — az aláírás megismétlését — követelné, hát ő nagysága ezt mosolyogva teszi meg, a végén pedig éles és bántó szavakban ad kifejezést méltatlankodásának, hogy *őt* meggyanusítani merészelték és fenyegetőzik, hogy megy panaszra az igazgatósághoz, minisztériumhoz, sőt ha sokáig tárgyalunk vele, talán még a királyhoz is.

Mily egyszerűen még lehetne ezt gátolni, ha az erre hivatott adminisztráló fórum elrendelné, hogy a tisztviselő mint a saját, úgy szülői ellátás alatt álló családtagjaira is 1-2-3-4 évenként megújítandó családi

arczképet tartozik felmutatni. Eme fénykép-hátlapján az illetékes hivatali főnök azután igazolni tartoznék, hogy a fényképet felmutató hölgy tényleg állami tisztviselő vagy alkalmazott neje és hogy ennyi és ennyi „szülei ellátás alatt élő” gyermeke van. — Négy évig a gyermek úgy is díjmentes és ennyi ideig minden jó fénykép megfelel az ellenőrzés céljainak. Ha már most az illető kedvezmény tulajdonos családját többfelé utaztatja, tartson készletben annyi igazolvánnyal ellátott fényképet, ahány felé hozzá tartozói utaznak, de igazolni kelljen személy azonosságát minden kedvezményben részesülőnek.

Azokat pedig, akik nem elégszenek meg a nekik nyújtott kedvezménnyel, hanem azt más kezére játsszák vagy visszaélésen éretnek, a kedvezmények élvezetéből egyszersmindenkorra ki kellene zárni és őket mint csalókat az illetékes bíróságnál feljelenteni, csakis ilyen radikális módon és eszközökkel lehetne az immár óriási mértékben elharpódzott visszaéléseket megszüntetni.

(Vége köv.)

adtam el egy brüsszeli konzorciumnak. Az üzlet perfekt. A részvénytőke fele be van fizetve. Én százhatvanezer forintot kötöttem ki magamnak készpénzben, ugyanannyit részvényekben. Aug. 16-án, vagyis épen mához két hét múlva kapom meg a pénzt. Ide utalványoztattam magamnak. Százhatvanezer forint... Csinos kis összeg, mi?

És kéjesen csettintett a nyelvvel. Egy szót sem hittem az egészből. Világosan véltem látni a lelkében. Ez a szerencsétlen ember restelkedik előttem, azért koholta ezt a fantasztikus mesét. Ha két hét múlva találkoznom vele, bizonyára azon kezdené, hogy az a részvénytársaság megbukott, s mondana egy újabb mesét.

— De most megbocsáss — kezdte, s hamar felkapta táskáját, hogy néhány érkező vendégnek ajánlja áruit. Láttam, hogy egyik sem vett. Odakiáltottam neki, hogy jöjjön vissza.

— Gábor, mondtam, — nekem épen szükségem van egy krokodilbőr tárczára. Mutass csak. Gábor bizalmasan felém hajolt.

— Pszt... Ne ezekből vegyél... Ezek imitációk. Hanem adok én neked jó adreszt, ott kapsz valódit.

— Hm — kérdeztem, — hát sokat adtál el ma?

Nagyot sóhajtott.

— Semmit. Alig van negyven krajczár brutto. Pedig 2-3 forintra égető szükségem volna. Holnap egy hosszú táviratot kell feladnom a szindikatusnak. Ha az ember nem sürgeti...

— Szívesen adok kölcsön tiz forintot.

Elutasító mozdulatot tett.

— Nem kell. Mit gondolsz, utas embertől. Neked is szükséged van a pénzedre.

Alig tudtam rátukmálni a tiz forintot.

— Hiszen megadod.

— Mikor jössz vissza? — kérdezte habozva.

— Tizennyolczadikán.

— Helyes, akkor megvárlak. Ott leszek a Rivierán. Egy kis szívessegre foglak kérni.

Mikor 18-ikán visszaérkeztem Triesztbe, nem is gondoltam Fittik Gáborra. Annyit azonban kénytelen voltam beismerni, hogy szemérmesebb koldussal még soha sem találkoztam.

Nos, a koldus ott állt és várt a hajóállomás előtt. Alig ismertem rá, olyan külső változáson ment keresztül. Finom szürke gyapot öltözetet és szürke czilindert viselt. A krém színű selyem ing gomlyukában hatalmas brillians ragyogott.

— Szervusz! — kiáltotta felém.

— Itt vagy? Bravo, mondtam, megkaptad a pénzedet?

Még tegnapelőtt. Annyi kellemetlenségem volt. A bank egynegyed perczentet akart levonni. Hiszen adtam én nekik. Nem képzeled milyen tolvajok.

Másnap együtt robogtunk hazafelé. A tiz forintot egy finom krokodilbőr tárczában adta vissza. Azt hiszem, legalább husz forintos tárcza volt. Mikor a kupéban elhelyezkedtünk, ő kezdte meg a társalgást.

HETI KRÓNIKA.

Politika nagysám hej, szeszélyes asszony!
Kegyéért akár éjeket virasszon,
Pazarolja kincsét, a kit ő nem kedvel:
Marad mindörökké hétköznapi ember
Ámde viszont a kit kegyével kitüntet:
Minden percze zajos diadaltól lüktet.

Hát így történt most is. Pártok váltakoznak,
Parlamenti harcra új élveket hoznak.
Nem érdekel minket, bárki legyen polczon,
S ha dul pártszenvédely minden izen, porczon,
Gondterhes chaoszban egy az óhajtságunk:
Szeretett hazánkat boldogolni lássuk!

Mig a zavar nálunk tetőpontra hágott,
Oroszország népe czári zsarnokságot
Ostromolva, ime, szép eredményt ért el,
S tisztul már a helyzet biztató reménnyel.
Sujtó czári ukázt menten visszavonnak: —
Szabadság a népnek, alkotmány a honnak!

Gyermek-szerelemnek szivemészto láza
Sok bajnak és bűnnek volt már a forrása.
Vincze János szivét tavasz ébredése
Korán elsodorta az örvény szélére.
Bűnös vágyak nyomán beteggé lett lelke,
S pusztult reményein bús halálát lelte.

Szolgabíró „ur“ volt, hatalmas és bátor,
Sohsem ijedt meg a maga árnyékától,
Feszített, mulatott előkelő módon,

— Mondtam ugye, hogy egy kis szivességre
akarlak kérni.

— Mi az?

— Hát . . . izé . . . a feleségem.

— Ah, igen, te nős vagy?

— Az a legboldogabb férj a világon, de némi
megszakításokkal.

— Hogy érted ezt?

— Hát ugy, hogy valahányszor tönkremegyek,
az apósom, egy arrogans kávé, mindig vissza-
veszi tőlem a feleségemet. Most épen harmadszor
kellett a házaset boldogságát megszakitanom
Ez nagyon kellemetlen.

— De hát miért tőröd?

— Mit tegyek barátom, azt hiszem, az
apósomnak igaza van. A kereskedő ki nem
keres: egy nulla. Ein Niemand, mint az anyósom
mondja. És én a legnagyobb köszönettel tartozom
az apósomnak, mert ha el nem vette volna a felesé-
gemet, meg se csináltam volna a rézbánya üzletet.

Felkért, hogy járjak közbe neje kiszolgál-
tatása ügyében. Megtettem. Olyan simán ment,
mintha csak egy kapuczinert rendeltem volna.

— Kérem, — mondotta a kávé — csak
jőjjön, nem vagyok én Szemiramisz . . .

Azt hiszem, Szárdánápált akart mondani.

Néhány hétre rá a városligeti kioszkban láttam
Fittik Gábort a feleségével uzsonnázni. Ugy ültek
egymás mellett, ugy suttoztak, mint a gerlek . . .

Tudta, mi a divat, mit kíván a bon ton.
De utóbb kiderült róla egy kis hiba:
Hamis bizonyítvány állásának titka.

Pénzkufár volt Klonda Arad városában,
Kegyetlen szigorral járt el a dolgában.
Ámde kegyetlenebb ember akadt nála,
Ki elküldé lelkét sötét másvilágra.
Nincs már váltó-kölesön, sem kamat a sirba —
Épen mint mi nálunk, nincsen — **pragmatika!**

Turidu.

HIREK.

* **Uj üzletvezető helyettes.** A kereskedelem-
ügyi miniszter *Veninger* Ferencz magy. kir.
államvasuti felügyelőt a zágrábi üzletvezető
helyettesévé rendelte ki.

* **Elítelt vasuti hivatalnok** *Gáthy* Gyula
máv. vasuti hivatalnok egy 170 és egy 400
korona értékű váltóra *Gáthy* József csörgői
lakos gazdatiszt nevét kibocsátói minőség-
ben ráhamisította, amiből kifolyólag magán-
okirat hamisítás büntette miatt a btk. 92.
§-a alkalmazása mellett 7 hónapi börtön-
büntetésre ítéltetett.

* **A nagykaroly-mátészalka csapl vasut** léte-
sítése érdekében a pénzügyminiszter Nagy-
karoly városának megengedte a város tu-
lajdonát képező 19,800 k. névértékű magyar
államadóssági kötvénynek és 30,200 kor.
névértékű osztrák államadóssági kötvény-
nek forgalomképes kötvénnyé leendő átvál-
toztatását oly czélből, hogy ezzel a nagy-
karoly-mátészalka-csapi vasutra megszava-
zott segélyből 50,000 k. kifizetessék. Nagy-
karoly város közgyűlése a leiratot tudomásul
vette és megbizta a polgármestert, hogy
ezen kötvényeket adassa el, a befolyt pénzt
gyümölcsözőleg kezeltesse, mert a vasut tel-
jes kiépítése biztosítottnak látszik.

* **Villamos vasut Esztergomban.** Török Emil
budapesti mérnök a villamos vasut kiépítése
ügyében kérvényt adott be Esztergom város
tanácsához, melyben előadja, hogy ő hajlandó
a két vasuti állomás között a villamos vasu-
tat kiépíteni, ha viszont a város arra
kötelezi magát, hogy ötven évig évente
30,000 K-t fizet. A város ezen fizettsége is
meg fog térülni azon két krajczárokból,
melyeket az átmeneti árak minden mm.
után kövezetvám czimén kap és amely
jövedelem évi 90,000 K-ra becsülhető, de
amely összegből a város csak 30,000 kor.-t
kap vissza, mert ha a jelzett czimen a be-
folyandó összeg a 30,000 K-t meghaladja,
ugy az átmeneti áruktól szedendő díj összege,
annak megfelelőleg mérsékelteni fog. Ki-

jelenti egyben, hogy a 30,000 K jövedelmet nem hajlandó garantálni.

* **Elütötte a vonat.** Bakos Andrásné, Simárd-pusztai lakosnő a Zsolca és Tiszaluzc közt levő vonalon a vonat elütötte. Midőn a vonatot megállították, az asszony már halva volt. A miskolci kir. törvényszék az ügyben megindította a vizsgálatot.

* **A közleg-országhatárszéli vasut.** Közlegről az országhatárra és innen Aspangig tervezett vasut ügye ismét napirendre került. Magyar részről e vasut építésének eddig az volt az akadály, hogy az osztrák vonal kiépítése nem volt biztosítva Most azonban az osztrákok komolyan fáradoznak a rég óhajtott ugy közgazdaságilag, mint hadügyi szempontból is igen fontos vonal építésén. — A mozgalom élén Hofer János reichsrathi képviselő áll, ki január 29-ére Aspangba az összes érdekelteket nagygyűlésre hívta össze. Megbeszélés tárgyát az aspang-friedbergi és az aspang-kirchschlagi vonalak építése fogják képezni. Az aspang-kirchschlagi vonal egyelőre helyi érdekű vasut lesz, azonban várható, hogy az eddigelő már biztosított kirchschlag-közlegi vonal építése az osztrák vonallal egyidejűleg tényleg kezdetét veszi. Ily módon a közleg-szombathelyi vonal bevonásával Szombathely a déli vasut mellőzésével új közvetlen összeköttetésbe fog jutni Béccsel. A szóban forgó vonal II. rendű vasutvonalként fog épülni. A tervezett közleg-aspangi vasut hosszu 55 kilométer, amely meglehetősen mütárgyak fognak épülni, így a 150 méter hosszu lékai alagut, nagyobb hidak, töltések, bevágások stb. Az építési tőke öt millió koronával van megállapítva.

* **A kecskemét-lajosmizsei vasutat** átadták a közforgalomnak.

* **Szerencsétlenség a pályaudvaron.** Eperjesen tolatás közben egy *Muha* János nevű vasuti munkás két kocsi közé került. A szerencsétlen ember súlyosan megsebesült.

* **Helyi érdekű motor vasut.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Ecker* Sándor somorjai lakosnak a pozsony-komáromi helyi érdekű vasut „Somorja-Uzsor“ állomásától Somorja község belterületére vezetendő 0-70 méteres keskeny nyomtávu gőzmotorüzemű helyi é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **A bethlen naszód kisilvai vasut** építésére *Molnár* Béla gálszécsi földbirtokos és egyidejűleg a *Baiersdorf* és *Biach* czég kaptak előmunkálati engedélyt. A *Baiersdorf* és *Biach* czég által készített tervek szerint jan. 15-én tartották meg a pálya közigazgatási bejárását.

* **Vakmerő mozdonyvezető.** Varese felsőolaszországi városban egy mozdonyvezető oly vakmerő utazást végzett, mely Jules Verne „Utazás a föld körül 80 nap alatt“ könyvének egyik fejezetére emlékeztet. A Varese és Luino közti villamos vasutat hétfőn kellett volna megnyitni. Ez a vonal a Lago Maggiore egy nyulványa fölött hidon megy keresztül. Vasárnap egy gépész próbamenetet végzett egy mozdonyval. Mikor a hídól csak pár méternyire volt, észrevette, hogy a hid ingadozik s bedőléssel fenyeget. Gyors elhatározással a gép villamos erejét a legvégsőre feszítette s örült tempóban rohant át a hidon. Szerencsésen sikerült is neki a másik partra érni, egy másodperczel később a hid ledőlt.

* **A podolin orlói határszéli vasut** építése, a mely egy évtizednél hosszabb óhajtása a Poprádvölgy érdekeltségének, végre a megvalósulás felé közeledik. Ugyanis a kereskedelmi miniszter az érdekelteket február első napjaira újabb engedélyezési tárgyalásra hívta meg. Az építő költségek 120,000 korona híjján már együtt vannak és a hozzájárulás — miután a határvasut sztratégiai szempontból szintén nagyon fontos — bizton várható a kormánytól.

* **Hatvan-gutai vasut.** A kereskedelmi miniszter *Dessewffy* Dezső vanyarci földbirtokosoknak az államvasutak „Hatvan“ állomásától Heréd, Ujmajor, Jaypuszta, Verseg, Faypuszta, Kalló, Daróczpuszta, Morgópuszta, Riczuzsapuszta, Makópuszta, Pendelhajtópuszta és Vanyarcz irányában a nógrádmegyei h. é. vasut „Guta“ állomásáig vezetendő 0-70 méteres keskeny nyomtávu gőzüzemű h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Vasuti utasok kalandja.** Krucsó zemplénmegyei község közelében a minap hófúvás következtében megakadt a Sátoraljauhely és Varannó között közlekedő vonat. — Az utasok kétségbeesett helyzetbe jutottak s még inkább fokozódott a rémület, amikor hire terjedt, hogy az egyik kocsiszakasban egy gyermek megfagyott. Végre estefelé a közeli falvakból szánkók érkeztek az utasok segítségére. Az egyik szánkón *Lefkovic* Anzelm, *Herschelmann* Izsák, *Davidovic* Fülöp és még néhány utas Krucsó községbe igyekezett. Már elindulásuk idején alkonyodni kezdett, de azért folytatták utjokat, hogy fedél alá jussanak. Alig távoztak néhány kilométerre, egyszerre egy csapat farkas rohanta meg az utasokat. A lovak megérezték a veszedelmet s örült vágatásban iparkodtak menekülni. A vadállatok azonban

csakhamar körülfogták a szánt s már majdnem az utasokra ugrottak, amikor Lefkovic revolverrel néhányszor az ordások közé lőtt s a szán közeléből néhány percze elriasztotta őket. A megrémült lovak a szánt fölborították s az utasok egy nagy vizmosásba estek. A farkasok ezután a lovakat fölfalták s ennek köszönhető az utasok, hogy megmenekültek a biztos haláltól. A szánból ki fordult szalma és a magukkal vitt ruhanemük védték meg őket a dermedt hidegben a megfagyástól, mert csak másnap reggel találták meg őket s bevitték a dermedt embereket Kucsóra.

* **Uj vasut Zemplénvármegyében.** Zemplénvármegyében az ugynevezett Czirókvölgyben uj vasutat szándékoznak építeni. Az uj vasut létesítésére nagy szükség van, a mennyiben a tervezett vasuti vonal mentében mintegy 130,000 holdnyi erdőterület esnék, mely — közlekedési eszközök hiányában — eddig egyáltalán nem volt kihasználható úgy, hogy csak az utóbbi időben keletkezett itt-ott fűrészgyár.

* **Körös-barcsi vasutvonal kiegészítése.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a körösbelovár—verőcze-baresi helyi érdekű vasut részvénytársaság a helyi é. vasut Klostár állomásától Gyurgyevacz község érintésével Virje község belterületére vezetendő rendes nyomtávu helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Telefon a vasuti kocsiban.** A haladás újabb dicsőségéről ír egy amerikai mérnöki újság az „Electr. World and Engiener“: Némrégiben egy előkelő kereskedőkből álló társaság körutra indult Pittsburgból Pennsylvániába és Ohio államba. Nyolcz Pullmann-kocsin utaznak s hogy az érintkezést fenn tudják tartani, telefontal kötötték össze a kocsikat. Sőt az olyan állomásokon, a hol félóránál tovább időztek, a nagy telefon hálózatba is bekapcsolták a kocsikon lévő készüléket. Az eredmény kitűnő volt: harmincz perc alatt ötven beszélgetést folytattak a kereskedők irodáikkal.

* **Uj helyi érdekű vasut.** A kereskedelemügyi m. kir. államvasutak „Nagykosztolány“ állomásától Nagykosztolány és Nizsna községek határain át Vittenczig vezetendő szabványos nyomtávu gőz-, esetleg motorüzemű helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Zabrogy-zboji vasut.** A kereskedelmi miniszter Korach Hermann kassai fakereskedőnek az építés alatt levő nagyberezna-ország-határi vasut „Zabrogy“ állomásától Ulics

község határán át Zbojig vezetendő 0-70 méteres keskenynyomtávu gőzüzemű h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Baja-szegzárd-dombovári vasut.** Szegzárdon mozgalom indult meg az iránt, hogy a baja-bátaszéki hid megépítésével kapcsolatosan elsőrangusítandó dombovár-bátaszéki vasut ne a mostani nyomon, hanem Szegzárd érintésével vezettessék Dombovár felé.

Vasuti áruforgalmunk Romániával.

— február 4.

Az 1904. évi december havi áruforgalmunk Romániával a rendes keretben mozgott és különös megjegyzésre nem szolgáltat alkalmat: a kivitel, illetve átvitel ezuttal is jóval nagyobb volt, mint a behozatal, mint-hogy Románia főkiviteli cikkének, a gabonának zöme a dunai, illetve tengeri uton szállítatik a nyugoti fogyasztási piacokra. A négy csatlakozási vonal közül a esikgyimesinek van leggyöngébb forgalma, míg a verestoronyié lassan bár, de szemlátomást kezd élénkülni. Átvittünk ugyanis Romániába vasuton a mult hónapban összesen 14,420 tonna árut, ami 2,430 tonnával kevesebb, mint az előző év hasonló havában és áthoztak 7,050 tonnát, ami körülbelül ugyanannyi, mint az 1903. évi december hóban.

A mult év eleje óta december hó végéig átvittünk vasuton Romániába összesen 212,660 tonna árut, ami 11,440 tonnával, vagyis közel 6%-kal több, mint az előző 1903. évben. A kivitt mennyiségnek fele részét — 107,690 tonnát — kitették a Székelyföldről származó haszonfa-szállitmányok, melyek Galatzon át szállítatnak tengerentuli piacokra. Ezen szállitmányok azonban valamivel kisebbek voltak, mint az előző évben. Ellenben jóval nagyobb volt tavaly a gépek és a vas kivitele Romániába, mely tekintetben ezen ország behozatalra van utalva. Vas és vas-áru átszállított ugyanis (mintegy fele részben magyar gyárakból és mennyiségre nézve mint második cikk) 40,040 tonna, ami 45%-kal több, mint az előző évi 27,530 tonna; gépek és gépárúkból pedig átvittünk vasuton 11,360 tonnát (+ 3,350), szenet és kokszot 15,270 tonnát (+ 2,020), cukrot azonban már csak 860 tonnát (— 1,320).

Az egész mult évi vasuti behozatal pedig volt 130,870 tonna áru, ami 26,400 tonnával vagyis 26%-kal több, mint 1903-ban. — A többlet a nagyobb gabona- és korpabehozatal eredménye, mely két czikk együttvéve különben az egész behozatálnak 60%-át képezi. Gabonát áthoztunk ugyanis a mult évben Romániából vasuton 71,800 tonnát (+ 25,350) és korpát 5,970 tonnát (+ 3,400). A mennyiségre nézve második czikkból, a kőolajból azonban csak 21,370 tonna volt a behozatal, ami 3,360 tonnával kevesebb, mint az előző évben. Fát áthoztunk ellenben 8,860 tonnát (+ 3,580), halakat 1,980 tonnát (+ 1,135), olajpogácsát 1,880 tonnát (+ 130), ócska vasat 1,666 tonnát (+ 910) stb.

Innen-onnan.

Egyezkedés.

- Jól van báró, a felesége lesznek, de csak egy feltétel alatt.
 — És mi volna az?
 — Ha nem lesz féltékeny.
 — És ha okom volna rá?
 — Épp akkor a legkevésbé!

Szaporán.

Juezi, csókot teringettét,
 Eszem azt a piczi szád!
 Arra való a szép leány,
 Hogy csókoljuk ajakát.
 Egyet, kettőt, hármát, négyet,
 Ötöt, — százat adok ám!
 Ha nem tetszik, add csak vissza,
 Csúcsöritem már a szám.

Az elmebeteg.

A statisztikai hivatal persze a vidékre is elküldi az ivateit. A falu népe azonban gyanuperrel fogadja, hátha valami csalafintaság van a dologban. Egy, már írástudó gazda azonban mégis csak kitöltötte, még pedig a következőképen:

Van a népszámlálási ivateknek egy rovata, melynek fején ez áll:

„Van-e a családban elmebeteg?”

A magyar ezt így töltötte ki:

— Nem vót istáalom egy se. Se az apám, se az anyám, se az öregapám, se az öreganyám. Se az asszony apja, se anyja, se öregapja. Egyedül az én eszemet vette el az a jó Isten, mikor a sógoromnak aláírtam a váltót...

A női szépség legtöbbször olyan, mint a részvény, csak addig van értéke, a míg vevője akad.

A. Hallottad-e, hogy Lord Bricsesz a' hírhedt rendőrtiszt az oltár előtt vitt el egy leányt: ez mégis csak borzasztó!

B. És mit vétett az a szerencsétlen leány?

A. Nőül ment hozzá!

Választási jelenet.

Két választó polgár találkozott a mult napok egyik estéjén egy koresma előtt.

— No komám, aztán hova is szavazunk tulajdonképen?

— Hova? Hát majd a hol többen lesznek.

— Aztán miért?

— Azért, hogy nyerjünk!

— Ugyan ne mondja És miért?

— Hát csak nem hagyom magam kinevetettni. Eddig még mindig oda szavaztam, a hol nyertünk...

Hasznos tudnivalók.

A méz eltevése. Legjobb, ha a mézet mázos fazékban vagy üvegedényben teszszük el. Az edényt egyszerűen le kell takarni, esetleg kössük be pergamentpapírral, ez még jobb. A méhészek rendszerint viaszkot olvasztanak fel s azt öntik a méz tetejére, hogy a levegőtől elzárják, persze ez által még tartósabb. Fahordócskába is el lehet tenni a mézet, habár ez nem nagyon jó, mert ha sok ideig áll benne, akkor a hordó meghasad, léket kap. — A pléhből készült edényt, mint méztartót, a legtöbben nem szivelik, azt állítják, hogy ettől rossz ízű kap a méz. Ez lehetséges, ha hosszabb ideig áll benne, de rövid ideig bátran tarthatjuk ilyen edényben, anélkül, hogy ízét rontanók. Állítsuk a mézzel megtöltött edényeket száraz helyre. Az erős téli hidegtől óvni kell, ugyszintén a nagy melegtől, mert mindkettő ártalmára van a méznek.

Az asszonyról.

— Szellemes mondások. —

Jó gondolatok ritkán keresnek fel asszonyi fejet. De mégis csak felkeresik. *Gorkij Maxim.*

A jól nevelt asszony előtt semmi sem visszataszítóbb a nyegleségnél. *H. Gréville.*

Az asszony nem egyéb, mint baj. *Hesiodos.*

Fődolog a házasetben, hogy a férj mindig megőrizze tekintélyét az asszonymal szemben. Ezt persze sem gorombáskodással, sem meglapulással nem lehet elérni, hanem csak úgy, ha mindig igaza van. Az asszony, még a legharapósabb is, előbb-utóbb csak meghajlik erkölcsi fölénye előtt. *Herczog Ferencz.*

Az asszony csak azért kívánczik a paradicsomba, hogy fogalma legyen az elveszett paradicsomról.

Houssaye Arzén.

nám szoritani a torkát, ki nem engedném addig, míg egy szikrányi élet volna abban a hitvány testében.

Rheinhold, az a pénzkufár, az a lélekvásárló, nyomorult, gazember!... Ámbár nem ölném meg. Az én boszúm nem elégednék meg néhány perczig tartó haláltusájával, a mely a boldog elköltözöttek sorába juttatná ezt az én halálos ellenségemet. Nem ölném meg...

S mialatt más, alkalmasabb mód felől gondolkodtam, mintha egyszerre égből jövő villámcsapás gyújtotta volna föl az agyamat, nagyszerű eszmém támadt, oly nagyszerű, hogy a gyönyörébe csaknem beleszédültem. Ki fogom rabolni a bankját s földönfutó, komisz koldussá teszem teljes életére, a kit utálattal rúg felre az utjából az a legutolsó paraszt is.

A csend mindegyre félelmetesebbé vált körültem. Nem hallottam egyebet, mint a sütni szállingó hó lassu neszelését és szívem diadalittas, nehéz dobbanásait. Azt dobogta a szívem lázas izgatottsággal: Oh, csak most, csak most ne találkozzam emberrel. Oh, csak most, csak most ezt a nagyszerű gondolatot.

Csak emberrel ne. Inkább egy éhes csavargó kutyaival, melyet a gazdája azért vert el magától, mert meglopta kamaráját. Inkább az. A kutya, még ha tolvaj is, nem lophat meg annyira, mint az ember.

És mentem előre óvatos, lassu lépésekkel, boldog önfelvedtségben szöve a terveket a nagyszerű eszme kivitelére...

És ekkor elfojtott, tompa hangok ütötték meg a fülemet. Egész testemben megrendültem. Emberek vannak közelemben, emberek, a kik elől menekülök

Hangok az éjszakában.

Csönd volt.

Az utcákra valami fájdalmas, nyomasztó esőnd borult, a melynek nehéz szárnyai alatt az egész város oly lomhán nyújtózkodott el az ő otromba háztömegeivel, mint valami kiélt Don Juan, a kinek a zsebében nincs több pénz és a szívében nincs több szerelem.

És én ebben a néma, hangtalan éjszakában künn barangoltam. Elhagytam, szomorú utcákon mentem keresztül, a hol nem jár egy lélek se. Akarattal tettem, mivel igen megutáltam az embereket, a földi állatoknak ezt a legutálatosabb fajtát, a melyet némely optimista böleselő nem átal a teremtés korájának nevezni. Régen lehetett az mikor még érdemes volt erre a kitiintető melléknévre. Ma már eltűnt belőle mindaz, a mi arany s nem maradt egyéb, csak a salak, a posvány, a bűn.

Hát kerültem őket. Séta közben aztán a saját sorsom felett tépelődtem s fékezhetetlen, vad bosszúérzet nehezedett a lelkemre, a mint arra az emberre tévedt gondolatom, kinek minden szerencsétlenségemet köszönhetem. Oh, ha úgy két kezem közé tud-

FEJTÖRŐ.

Számrejtvény.

6. 1. 9. Fojtó szaga van.
 19. 6. 4. Gazdasági eszköz.
 17. 18. 1. 8. 5. 7. Varráshoz kell.
 12. 2. 7. 16. 17. 18. Farsangban van keletje.
 11. 1. 20. A vászon mértéke.
 3. 10. 13. Mutatni szokták.
 14. 15. 2. Felkiáltó szócska.
 1—20. Táncolni szerető fiatalság jelszava.

A talány minden helyes megfejtője, a ki a megfejtéshez 50 fillér csomagolási díjat mel lékel, egy értékes jutalom-könyvben részesül.

Megfejtési határidő f. évi február hó 10. A helyes megfejtést február hó 12-iki számunkban tesszük közzé.

A „Haladás” 5-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

1	F	a	d	r	u	s	z	1
2	a	k	a	r	a	t		2
3	D	e	z	s	ó			3
4	r	á	m	a				4
5	u	r	i					5
6	s	ó						6
7	z							7

Az 5 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillért be-küldötték, a jutalmukönyvet kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

R. Ferencz Czikko politikai tendenciája, miért is — bár tartalmával teljesen egyetértünk, lapunk természeténél fogva, mely határozottan kizárja a politikát — nem közölhetjük. Arról azonban meg vagyunk győződve, hogy önnek teljesen igazsága lesz, amit egyébként a jövő bizonyára minél előbb meg fog mutatni.

Altiszt. Helytelenül járt el. Aki a felsőbbiséggel szembe helyezkedik, annak aztán legyen bátorsága is az önmaga által előidézett következményekkel szembe állani.

Eva Az írásáról Ádámnak ítéljük önt, akit azonban szintén el tudna egy szép kis kigyó csábítani. Azt hisszük: ezzel le is van leplezve s így felmentve érezzük magunkat attól a kötelességtől, hogy kérdésére válaszoljunk.

Kápolnai J. Bgyarmat. Mult év szept. 30-án járt le, t hát 2 korona. A többire nézve megfelelően intézkedtünk.

Az ördög. Majd holnap, Szeretem a tavaszt című dolgozatok és A titok, Mélyen a sir alatt, Naplemente című költemények nem közölhetők.

Kiadótulajdonos: **Zsivkovics Antal**

Külön töltve a Budapesti

Országos Casino és

Park Club

részére

LITTKÉ J.

cs. és k. udv. szállító

Pécs és Budapest,

Szép-utca 3-ik szám.

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül.

Manhattanporral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlalni, aki teheneitől és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használja

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 kg. 50 kor., 50 kg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról. Központi főraktár: Manhattan Electropor Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15.

Van szerencsém becses tudomására hozni, miszerint „Erzsébet“-hez czimzett

gyógyszertáramat

a Vörösmarty- és Szirma utca sarkán, (ezelőtt Gordon-utca) megnyitottam.

Midőn kész szolgálatomat felajánlom, egyuttal legyen szabad b. figyelmét arra is felhivnom, hogy az **összes vasuti alkalmazottak részére a gyógyszerek szállítását megkaptam** és annak kiszolgáltatását gyorsan és pontosan eszközölöm s továbbá hogy nálam minden, a gyógyszerészethez tartozó különlegességek is kaphatók, ugymint:

„**Szt. Antal**“ köszvény és rheuma elleni folyadék. **Ara 70 fillér.**

Szt. Antal pasztillák, mindenféle gyomorhaj, felfúvódás, rossz emésztés és étvágytalanság ellen. **Ara 60 fillér.**

Tyukzemirtő „Pedin“, biztos hatású szer tyuk-zem és bőrkeményedés ellen, este reggel bekenni. **Ara 60 fillér.**

Erzsébet királyné gyöngyvirág arczkréme, a szeplő és májfoltokat eltávolítja, az arcz és kéznek habszerű színt ad, hatása egészen biztos. **Ara 90 fillér.** Az üres tégely 10 fillérbe visszavéteik. **Hozzá:**

Erzsébet gyöngyvirág szappan, ára 60 fillér.

„**Peditor**“ biztos szer a lábizzadás, lábszag, kipálás és ebből származó bőrbajok ellen. A test minden részére alkalmazható. **Ara 70 fillér.**

Dr. Moore fagybalzsam, a fagyos részeket este reggel bekenni, a fájdalmas viszketést megszünteti, hatása biztos. **Ara 70 fillér.**

Erzsébet k. száj-essentia 20—30 csepp egy pohár vízbe cseppentve az inyhús, erősíti és a fogromlást megakadályozza. A szájnak kellemes ízt kölcsönöz. **Ara 70 fillér.**

Balassa cseppek, étvágytalanság ellen. **Ara 70 fillér.**

„**Magyarhoni balzsam b. pedrő**“ nagy szaktekintélyek által kitünőnek találtatott. **Ara kis doboz 30 fill., nagy doboz 45 fillér.**

Erzsébet k. növény fogpora, kis doboz 50 fillér, nagy doboz egy korona.

Vidékre 2 korona megrendelésnél posta és csomagolás nem számítatik.
Mély tisztelettel vagyok alázatos szolgálja

Popovits Antal,

az „Erzsébet“-hez czimzett gyógyszertár tulajdonosa.

41

Sürgöneyezim: Popovits gyógyszerész Miskolcz.

Értesítés!

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

már elhagyta a sajtót!

Ara 3 korona.

A „HALADÁS“ szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.